

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas * Własność: Santuário de Nossa Senhora do Rosário de Fátima (Portugal) * Kwartalnik * Rok 11 * 47 * 2015/11/13

Fatima kieruje nasze myśli ku Bożemu Miłosierdziu

Papież Franciszek ogłosił Nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia, który rozpocznie się 8 grudnia 2015 roku, w uroczystości Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny i będzie trwał do 20 listopada 2016 roku (uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata). W ogłoszonej 11 kwietnia 2015 roku bulli *Misericordiae vultus* (MV) papież Franciszek nazywa Boże miłosierdzie „główną belką, na której wspiera się życie Kościoła” (MV 10). Ponadto Ojciec Święty pisze: „Kościół wie, że jego pierwszym zadaniem, przede wszystkim w takim momencie, jak obecnie, pełnym wielkich nadziei i silnych przeciwieństw, jest wprowadzenie wszystkich w wielką tajemnicę miłosierdzia Boga, kontemplując oblicze Chrystusa” (MV 25).

Miłosierdzie było jednym z najważniejszych zagadnień od początku pontyfikatu tego papieża. Franciszek zawsze zachęcał Kościół, aby był obrazem i świadkiem Bożego miłosierdzia. Dlatego ogłoszenie Świętego Roku Miłosierdzia nie było dla nikogo zaskoczeniem.

Orędzie fatimskie również koncentruje naszą uwagę na Bożym miłosierdziu. W liście duszpasterskim *Maryja, Matka czuła i miłosierna* z 15 września 2015 r., biskup diecezji Leiria-Fátima Jego Ekscelencja António Marto, napisał: „Główną Osobą wydarzeń fatimskich jest Bóg miłosierny, który – poprzez Maryję, Matkę Jezusa i Kościoła – przekazuje nam Swe orędzie i konkretne wezwanie, skierowane do świata znajdującego się w tragicznej sytuacji” (nr 3).

W istocie orędzie fatimskie powtarza sedno Bożego objawienia, pokazuje prawdy zawarte w Ewangelii. Przesłanie z Fatimy nie kieruje nas ku temu, co marginalne i drugorzędne,

ale prowadzi ku najważniejszemu dla wiary chrześcijańskiej objawieniu miłości Boga w Trójcy Jedynej. On objawia się nam jako miłosierdzie, które zbawia, daje nową nadzieję cierpiącym, pokazuje oblicze Ojca uważnie słuchającego naszych próśb. Także Matka Boska, Matka Miłosierdzia, ukazała się w Fatimie jako orędowniczka Bożego miłosierdzia.

Rok Miłosierdzia jest więc dla nas wyzwaniem do odczytywania orędzia fatimskiego w świetle Bożego miłosierdzia. Z drugiej strony, orędzie fatimskie jest zaproszeniem do doświadczania tego miłosierdzia i świadczenia o nim w nowym świecie.

ks. Carlos Cabecinhas

Sanktuarium Fatimskie przyjmie uchodźców

Nie możemy pozostawać obojętni wobec dramatycznego „kryzysu migracyjnego, który Europa musi rozwiązać i który wymaga konkretnych działań” powiedział rektor Sanktuarium Fatimskiego ks. Carlos Cabecinhas. Ogłosił także, że Sanktuarium udostępni jeden ze swoich domów do przyjmowania uchodźców na stałe. Rektor poinformował, że oprócz tego „Sanktuarium udostępni także budynek, w którym zwykle kwaterowani są pielgrzymi, aby przyjmować czasowo tych uchodźców, którzy oczekują na stałe miejsce zamieszkania”.

Konferencja Episkopatu Portugalii w liście wystosowanym przez Komisję Episkopatu ds. Duszpasterstwa Społecznego i Migracji wezwała do połączenia wysiłków z działaniami Platformy ds. Pomocy Uchodźcom, organizacją skupiającą różne portugalskie instytucje i stowarzyszenia.

Ordynariusz diecezji Leiria-Fátima biskup António Marto

poinformował, że diecezja ta również włączy się w pomoc dla uchodźców, w szczególności poprzez Sanktuarium i parafie. Zwracając się do wszystkich parafii bp António Marto prosił: „Nawet jeśli jest szansa przyjęcia choćby jednej rodziny uchodźców, warto podjąć ten wysiłek”.

Z powodu wojny domowej w Syrii odroczone pielgrzymkę fatimskiej figury pielgrzymującej w Damaszku, która miała się odbyć w dniach od 7 do 9 września. Władze Sanktuarium otrzymały wiadomość od Jego Świątobliwości Patriarchy Grzegorza III z Damaszku, w której poinformował, iż „w związku ze znacznym zaostrzeniem sytuacji w Syrii nie uważa za właściwie realizację tej pielgrzymki”. Patriarcha poprosił „o przełożenie wizyty na późniejszy, bardziej odpowiedni termin”.

João Francisco Gomes

James MacMillan komponuje utwór na stulecie objawień

James MacMillan, jeden z najbardziej uznanych współczesnych kompozytorów, przyjął zaproszenie Sanktuarium Fatimskiego do napisania utworu na koncert kończący obchody stulecia objawień, który odbędzie się 13 października 2017 r. W repertuarze koncertu znajdzie się również kompozycja Eurico Carrapatoso, którą wykona Chór i Orkiestra Fundacji Gulbenkiana pod dyrekcją Joany Carneiro.

Szkocki kompozytor, który pracuje obecnie nad dziełem *Stabat Mater*, od wielu długich miesięcy przygotowuje się do napisania nowego utworu poświęconego objawieniom fatimskim. Wziął nawet udział w pielgrzymce do Fatimy i uczestniczył w majowych uroczystościach w Cova da Iria. Sir James MacMillan powiedział, że to wyjątkowo dobrze „móc przez lata myśleć o utworze. Pomyśły rodzą się wtedy podprogowo, podświadomie, jakby «drażyły pod

ziemią». I wreszcie piszę muzykę, świetnie przygotowany i z wielkim, podświadomym przejęciem. Z tego punktu widzenia pielgrzymka do Fatimy była dla mnie ważną inspiracją”.

Sir James MacMillan to nie tylko jeden z najczęściej wykonywanych współczesnych kompozytorów, znany jest także z publicznego deklarowania swoich religijnych przekonań. Międzynarodową sławę zdobył w 1990 roku, gdy wykonanie utworu *The Confession of Isobel Gowdie* na koncertach *The Proms* w Royal Albert Hall w Londynie spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem publiczności. Sir James MacMillan skomponował także operę *Inês de Castro* dla upamiętnienia ustanowienia Porto Europejską Stolicą Kultury w 2001 r. Jego dzieła wykonują między innymi: Orkiestra Symfoniczna w Londynie, Orkiestra Filharmonii w Nowym Jorku, Orkiestra Filharmonii w Los Angeles, Orkiestra z Cleveland;

koncert na perkusję *Veni, Veni Emmanuel*, którego premiera odbyła się w 1992 roku, zagrano już ponad 200 razy.

Cátia Filipe

Kwiecień 2016: Sanktuarium Fatimskie prezentuje koncert utworów portugalskich kompozytorów do tekstów siostry Łucji

3 kwietnia 2016 roku odbędzie się koncert zatytułowany „Troparion dla pasterki łagodnych owiec”. Jest to część bogatego programu muzycznego stanowiącego element kulturalnej propozycji Sanktuarium w okresie przygotowań do obchodów stulecia objawień. „Cykl utworów na chór, fortepian i akordeon do tekstu wspomnień siostry Łucji” to oryginalne dzieło współczesnych kompozytorów portugalskich.

Pierwsze wykonanie troparionu odbędzie się 3 kwietnia przyszłego roku o godz. 15.30 w bazylice Matki Boskiej Różańcowej w Fatimie. Wystąpi grupa wokalna *Officium* pod dyrekcją Pedro Teixeiry, na akordeonie zagra Octávio Martins, na fortepianie – João Lucena e Vale.

Na prośbę Sanktuarium Fatimskiego autorem i koordynatorem projektu został kompozytor Alfredo Teixeira. To on, w oparciu o wspomnie-

nia widzącej Łucji od Niepokalanego Serca, stworzył teksty wszystkich sześciu części, do których muzykę napisali portugalscy kompozytorzy: João Madureira, Alfredo Teixeira, Sérgio Azevedo, Nuno Côrte-Real, Rui Paulo Teixeira i Carlos Marecos.

W wywiadzie udzielonym Biuru Prasowemu Sanktuarium Fatimskiego Alfredo Teixeira przedstawia projekt, opisuje początki procesu twórczego i wyjaśnia wyjątkowość dzieła.

Alfredo Teixeira wspomina, że w początkowej fazie projektu „uznał to za wyzwanie, ale podchodził do tego pomysłu ze sceptycyzmem, a nawet uznał za dziwaczny”. Jak zapowiada Alfredo Teixeira, planowany na kwiecień 2016 roku koncert, który wchodzi teraz w fazę prób i przygotowań, będzie „dynamiczny, z różnorodnymi odniesieniami do tekstu i do przestrzeni”.

W czasie spotkania, na którym obecni byli twórcy poszczególnych części oraz dyrygent chóru Pedro Teixeira, rektor Sanktuarium Fatimskiego ksiądz Carlos Cabecinhas powiedział: „Przygotowania do obchodów stulecia objawień stworzyły dobrą okazję, aby Sanktuarium zainspirowało tworzenie dzieł opowiadających o wydarzeniach i historii Fatimy współczesnym językiem”.

Opowiadając o planowanym koncercie Alfredo Teixeira odwołał się do biblijnych porównań: „(...) to wydarzenie, które operuje różnymi «językami» – bardziej na obraz Zesłania Ducha Świętego niż wieży Babel (...)”. Koordynator projektu przewiduje, że koncert będzie niespodzianką dla wszystkich, w tym także dla kompozytorów, gdyż na razie każdy z nich zna tylko swoją część dzieła.

Leopoldina Simões

„Maryja, podpora naszej wiary”

Podczas pielgrzymki w październiku przypomniano znaczenie wiary dla współczesnego świata

Kardynał Giovanni Battista Re, emerytowany prefekt Kongregacji ds. Biskupów i emerytowany przewodniczący Papieskiej Komisji ds. Ameryki Łacińskiej, przewodniczył międzynarodowej pielgrzymce rocznicowej w październiku. Była to czwarta wizyta 81-letniego kardynała w Sanktuarium Fatimskim. Wcześniej przyjeżdżał tu prywatnie oraz był obecny podczas dwóch pielgrzymek papieża Jana Pawła II w 1991 i 2000 r. Kardynał Giovanni Re zapowiadał, że będzie w Fatimie pielgrzymem pośród pielgrzymów i mówił o znaczeniu wiary w codziennym życiu człowieka.

12 października w nocy, podczas uroczystości wigilii objawień, Jego Eminencja kardynał Giovanni Battista Re wygłosił homilię poświęconą „niepokojącym zjawiskom, które zagrażają przyszłości”. Emerytowany prefekt Kongregacji do spraw Biskupów wskazał przykłady „różnych współczesnych kryzysów”, w tym „kryzysu ekonomicznego i finansowego, od lat dotykającego wiele rodzin”, kryzysu moralnego oraz kryzysu społecznego, który niesie ze sobą liczne, złożone problemy. Kardynał podkreślił, że „u podstaw tych kryzysów leży ten, który jest źródłem wszystkich innych: brak Boga”. Koncentrując się na problemie braku wiary kardynał Giovanni Re prosił pielgrzymów, aby zastanowili się nad „miejscem, jakie Bóg zajmuje w [ich] sercu i życiu”; przestrzegając przy tym przed niebezpieczeństwem odsunięcia Boga na ostatnie miejsce pośród zajmujących człowieka spraw.

Podczas porannych uroczystości w dniu 13 października włoski kardynał przekonywał, że wiara to sprawa zasadnicza, która nie może być marginalizowana lub uznawana za nieistotną „ponie-

waż [wiara] zmienia radykalnie sposób myślenia i działania”. Kardynał Giovanni Re podkreślał przy tym, że nie chodzi tu tylko o kwestię ważną dla zbawienia człowieka, ale także o sprawę zasadniczą dla „spokojnego życia na tej ziemi”.

„Największym nieszczęściem, jakie może nam się przydarzyć jest utrata wiary” – powiedział emerytowany prefekt Kongregacji do spraw Biskupów i do-

dał, że wiara wzbogaca życie ludzkie we wszystkich jego wymiarach. W dzisiejszych czasach wiara staje wobec wyzwań związanych z różnymi stylami życia i sposobami myślenia. Dlatego kardynał Giovanni Re podkreślał, że „Maryja jest wsparciem dla naszej wiary”, a objawienia fatimskie przekazują orędzie świętości i zachęcają do przemiany życia.

JFG i CF

STATYSTYKI

W Wydziale ds. Pielgrzymów zgłoszono 134 grupy z 30 krajów. Szczególną uwagę zwracała obecność grupy pielgrzymów z Szanghaju w Chinach oraz 22. grup włoskich, 21. portugalskich i 17. polskich. Największymi pielgrzymkami były: licząca 350 osób grupa portugalska i grupa 200 pątników z Wietnamu.

W uroczystościach w dniu 12 października uczestniczyło 130 000 pielgrzymów, koncelebrowało 130 księży; 13 października – 150 000 pielgrzymów, 350 księży i 25 biskupów.

W punkcie pierwszej pomocy Sanktuarium Fatimskiego przyjęto 255 osób, a w punkcie opatrywania stóp – 153 osoby. W Domu Rekolekcyjnym Matki Boskiej Bolesnej zgłoszono 60. chorych i 194 osoby do błogosławieństwa chorych. Wydziałowi ds. Chorych pomagało 173 wolontariuszy (lekarzy, pielęgniarzy, skautów, służebników fatimskich).

Relikwiarz Łez w Fatimie

18 i 19 września w Sanktuarium Fatimskim przebywał Relikwiarz Łez Matki Boskiej Płaczącej z Syrakuz we Włoszech. Pierwszej wizycie tej relikwii w Fatimie towarzyszył ks. Luca Saraceno, rektor sanktuarium Matki Boskiej Płaczącej.

Wizyta odbyła się w terminie bliskim świętu Podwyższenia Krzyża Świętego i wspomnienia Matki Boskiej Bolesnej. 18 września Relikwiarz Łez znajdował się w Kaplicy Objawień podczas różańca i procesji ze świecami, a następnego dnia był obecny podczas Mszy św. o godzinie 12.30.

Historia Relikwiarza Łez Matki Boskiej Płaczącej z Syrakuz nie jest związana z objawieniami Matki Boskiej, ale z wydarzeniami, które miały miejsce w domu Ângela Iannuso i Antoniny Giusto w Syrakuzach na Sycylii. 29 sierpnia 1953 roku – w dniu, w którym Kościół wspomina męczeństwo świętego Jana Chrzciciela – gipsowa kopia płasko-rzeźby Niepokalanego

Serca Maryi zaczęła ronić łzy (zjawisko to trwało 75 godzin bez przerwy).

Fatima jednoczy portugalskich emigrantów

Temat migracji jest obecnie jednym z najważniejszych problemów zajmujących opinię publiczną. Portugalska socjolog Maria Beatriz Rocha-Trindade napisała poświęcony temu zagadnieniu artykuł, który ukazał się w 4. numerze czasopisma *Fatima XXI Magazyn Kulturowy Sanktuarium Fatimskiego*.

Portugalię zawsze charakteryzowała duża mobilność populacji; wyrażało się to w różny sposób na różnych etapach historii. Obecnie mamy do czynienia z największą w historii kraju falą emigracji. Według danych tzw. Obserwatorium Emigracyjnego z 2015 roku poza krajem mieszka już ponad 5 milionów Portugalczyków.

Maria Beatriz Rocha-Trindade stwierdza, że populacja Portugalii zawsze była różnorodna: „różnicowanie zmieniających się warunków, powodowane sytuacjami o charakterze koniunkturalnym, jest widoczne w kraju i poza nim”.

Wiara jest przez Portugalczyków wyrażana w sposób naturalny i – choć niektóre charakterystyki są zachowane przez wiele pokoleń – w różnych grupach wiekowych można zaobserwować pewne specyficzne odrębności, a pobożność wiernych przybiera formy uzależnione od czasowych koniunktur. I tak pobożność ta może mieć charakter prywatny, związany z ogniskiem domowym, co – według opinii Marii Beatriz Rocha-Trindade – jest elementem scalającym rodzinę. Z drugiej strony, wiara może być wyrażana poprzez spotkania dużych grup wiernych na otwartych przestrzeniach, co jednoczy członków danej wspólnoty „dając osobom, tak okazującym swą wiarę, poczucie budowania i wzmacniania więzi przynależności do grupy”.

Społeczeństwo portugalskie to w znaczącej większości katolicy. Badania Portugalskiego Uniwersytetu Katolickiego z 2015 roku mówią o 7 milionach wierzących.

W Portugalii bardzo popularne jest obchodzenie świąt patrona danej społeczności. Zwykle są one organizowane w sierpniu, aby mogli w nich uczestniczyć zarówno wierni mieszkający w kraju, jak i ci, którzy na stałe przebywają za granicą [*sierpień to tradycyjnie miesiąc, w którym emigranci portugalscy odwiedzają swoją ojczyznę – przyp. tłum.*]; dzięki temu możliwe jest stworzenie „zgromadzenia wszystkich, którzy przyznają się do wspólnych korzeni”. Maria Beatriz Rocha-Trindade uważa, że doroczne ob-

Maria Beatriz Rocha-Trindade uważa, że Fatima jest znakomitym przykładem potwierdzającym wcześniej przytoczone wnioski; stanowi ona bowiem – zarówno dla mieszkańców Portugalii, jak i dla emigrantów – „element narodowej tożsamości wzmocnionej przez czynnik religijny i poczucie wspólnoty”.

Sierpniowe uroczystości w Fatimie zawsze wywołują silne emocje u wszystkich pielgrzymów, ale w sposób szczególnie dotyczy to Portugalczyków, zarówno mieszkających na stałe w kraju, jak i przybyłych zza granicy. Wspólne nabożeństwo do Matki Boskiej Fatimskiej wzmacnia więzi między mieszkańcami kraju a emigrantami. Maria Beatriz Rocha-Trindade pisze, że „pielgrzymka w sierpniu to prawdziwa «obecność nieobecnych», którą widać w całym kraju w wystąpieniach publicznych o charakterze zbiorowym, jak i w domenach prywatnych”. Przejawem tej religijności jest także cześć oddawana figurze Matki Boskiej Fatimskiej. Jej wizerunki widoczne w miejscach zamieszkania Portugalczyków za granicą są przejawem publicznie okazywanej wiary i pobożności.

Pielgrzymka emigrantów do Fatimy jest manifestacją społeczną o wielkim zasięgu. Czas jej przygotowania i realizacji zapewnia wszystkim uczestniczącym w niej pątnikom „przeływ pobożności we wspólnocie praktyk religijnych”.

Podsumowując, Maria Beatriz Rocha-Trindade stwierdza, że sierpniowa

chody święta patrona stanowią ważną manifestację społeczną, w której wartości duchowe przeważają nad wartościami o charakterze materialnym. Uroczystości te pomagają utrzymać poczucie obecności i wspólnoty między mieszkańcami danej miejscowości a wywodzącymi się z niej emigrantami.

Warto również przypomnieć, że od 1976 roku międzynarodowa pielgrzymka rocznicowa do Sanktuarium Fatimskiego w dniach 12 i 13 sierpnia jest w sposób szczególny poświęcona emigrantom.

pielgrzymka w Fatimie jest prawdziwym świętem portugalskich emigrantów. „Jest to przedsięwzięcie bardzo złożone i mające różne oblicza; wyraża interakcję pomiędzy rzeczywistością a symboliką, faktem a jego reprezentacją, pamięcią a mitem; przede wszystkim jednak, w swoim wymiarze kreowania społecznej przestrzeni współzycia, jest szczególnym sposobem współistnienia tych, którzy wyjechali – emigrantów i tych, którzy pozostali tu, gdzie są ich wspólne korzenie”.

Cátia Filipe

Fatima jest oknem nadziei

– rozmowa z ks. Antonem Nadrahem

Ksiądz Anton Nadrah urodził się 10 kwietnia 1937 roku w Lublanie w Słowenii. Kapłan ten poświęcił dużą część swego życia upowszechnianiu historii objawień i orędzia fatimskiego w Słowenii oraz innych krajach Europy Wschodniej. Obecnie mieszka w diecezji Lublana, w cysterskim klasztorze w Stičnej, którego jest emerytowanym przeorem.

W 1988 roku ks. Nadrah założył Stowarzyszenie Osób Poświęconych Niepokalanemu Sercu Maryi i Przenajświętszemu Sercu Pana Jezusa, którego celem jest upowszechnianie nabożeństwa do Matki Boskiej Różańcowej z Fatimy. Jest on również autorem książek poświęconych Fatimie oraz głównym organizatorem obchodów stulecia objawień w Słowenii – kraju, który w 2016 roku będzie gościł figurę pielgrzymującą Matki Boskiej Fatimskiej.

Ks. Anton Nadrah towarzyszył ostatnio słoweńskiej grupie uczestniczącej w rekolekcjach w Sanktuarium Fatimskim. Przy tej okazji mieliśmy możliwość rozmawiać z nim, by lepiej poznać jego pracę.

Jak poznał Ksiądz historię objawień w Fatimie i postanowił poświęcić część swojego życia apostołstwu orędzia fatimskiego?

Orędzie fatimskie poznałem w czasie studiów teologicznych. W 1942 roku Srečko Zamjen napisał pierwszą książkę o Fatimie w języku słoweńskim. Przygotowała ona chrześcijan w Słowenii do poświęcenia kraju Niepokalanemu Sercu Maryi, którego w 1943 roku dokonał biskup Gregorij Rožman. Bliższy kontakt z historią wydarzeń w Fatimie miałem podczas pisania książki *Wezwanie Matki Boskiej Fatimskiej*, którą w 1997 roku wydało nasze opactwo; była ona rozprawiana przez księży i osoby świeckie w ramach przygotowań do pierwszej wizyty figury pielgrzymującej z Fatimy w Słowenii, która miała miejsce w 1997 roku. Jeszcze w tym samym roku przygotowywałem do druku książkę Ludvika Ceglara *Prośby Matki Boskiej Fatimskiej*, także wydaną przez nasz klasztor. Była to już trzecia książka Ceglara o Fatimie. Od tamtego czasu poświęcam apostołstwu orędzia fatimskiego znaczną część mojego czasu.

W jakich dziedzinach duszpasterstwa działa stowarzyszenie, które Ksiądz założył?

Stowarzyszenie Osób Poświęconych Sercem Jezusa i Maryi działa w Słowenii od 1998 roku. Stowarzyszenie upowszechnia nabożeństwo do Przenajświętszych Serc Jezusa i Maryi, a opiera się na orędziu fatimskim, w którym jest o nich mowa. Członkowie stowarzyszenia pracują w parafiach, klasztorach i sanktuariach, starając się – poprzez głębokie przygotowanie – doprowadzić jak największą liczbę wiernych, rodzin, wspólnot religijnych i diecezji do poświęcenia się Niepokalanemu Sercu Maryi i, poprzez Serce Matki, Przenajświętszemu Sercu Jezusa oraz do życia zgodnego z zasadami przyjętymi wraz z tym poświęceniem.

Jak ocenia Ksiądz znaczenie orędzia fatimskiego dla czasów współczesnych?

Europa bardzo oddaliła się od Chrystusa i odrzuciła swoje chrześcijańskie korzenie. Zmniejsza się liczba osób wierzących w Boga, a jeszcze mniej jest tych, którzy praktykują swoją wiarę. Trzeba się modlić więcej, trzeba się modlić lepiej; trzeba odmawiać różaniec w intencji nawrócenia grzeszników i zadośćuczynienia za grzechy. Poświęcenie Niepokalanemu Sercu Maryi i, poprzez nie, Przenajświętszemu Sercu Jezusa oraz życie zgodne z zasadami przyjętymi wraz z tym poświęceniem przyczynią się do triumfu Niepokalanego Serca Maryi w sercach ludzi i do zaprowadzenia pokoju na świecie.

Czy katolicy w Słowenii znają historię objawień i orędzie fatimskie?

Praktykujący katolicy w Słowenii znają dosyć dobrze orędzie fatimskie i jego rozwój historyczny dzięki dwóm wizytom figury pielgrzymującej z Fatimy (w 1997 i 2008 roku) oraz dzięki literaturze poświęconej Fatimie. W 2013 roku zostało opublikowane wielkie dzieło *Fatima: okno nadziei*. Jest to swego rodzaju podsumowanie wydarzeń związanych z Fatimą na przestrzeni tych prawie stu lat, jakie minęły od objawień. W tym roku wydano też sześć książeczek pod wspólnym tytułem *Sto lat Fatimy*, które posłużą głębokiemu przygotowaniu wiernych do peregrynacji figury pielgrzymującej i świętowania stulecia objawień. Myśl fatimska jest obecna w wydawanym w naszym klasztorze miesięczniku *W szkole Maryi*, a także podczas cyklicznych rekolekcji poświęconych Najświętszemu Sercu Jezusa i Maryi oraz ćwiczeniach duchowych dla kapłanów i świeckich, które stowarzyszenie organizuje co roku w sanktuariach maryjnych; przede wszystkim w naszym sanktuarium fatimskim. Matce Boskiej Fatimskiej poświęcone jest sanktuarium w miejscowości Kisovec, ale w wielu słoweńskich

kościółach oraz kaplicach spotkamy figurę Matki Boskiej Fatimskiej.

Jak przebiegają przygotowania do peregrynacji figury pielgrzymującej w Słowenii, która odbędzie się w 2016 roku?

Zgodnie z życzeniem naszych biskupów organizacją peregrynacji zajmuje się Komitet Stowarzyszenia Osób Poświęconych Sercem Jezusa i Maryi. Tak jak prosiła Maryja w Fatimie, w czasie przygotowań szczególną uwagę zwracamy na modlitwę różańcową. Częścią przygotowań są także prowadzone przez biskupa Marjana Tumseka rekolekcje dla księży i animatorów, które właśnie odbywają się w Fatimie. Od stycznia do maja 2016 roku planujemy wprowadzenie w naszych parafiach nabożeństwa pierwszych pięciu sobót, tak jak prosiła Matka Boska w Fatimie. W najważniejszym słoweńskim tygodniku katolickim *Družina* oraz miesięczniku przeznaczonym dla księży i osób pracujących w duszpasterstwie *Sporočila slovenskih škofij* publikujemy artykuły poświęcone peregrynacji Matki Boskiej Fatimskiej. Nawiazaliśmy kontakty z katolickim radiem i telewizją, które nadają programy o orędziu fatimskim. Program pielgrzymki figury zostanie także opublikowany w Internecie.

Czy Fatima ma wyjątkowe znaczenie dla przyszłości Europy Wschodniej?

Po poświęceniu Rosji Niepokalanemu Sercu Maryi, kraje Europy Wschodniej wkroczyły na drogę, która doprowadziła do upadku Muru Berlińskiego. Po trudnych czasach prześladowań w wiernych wstąpił nowy zapał, ale dzisiaj także na wschodzie Europy postępuje sekularyzacja. Ludzie powinni poświęcać się Niepokalanemu Sercu Maryi i, poprzez Jej Serce, Przenajświętszemu Sercu Jezusa oraz żyć zgodnie z zasadami przyjętymi wraz z tym poświęceniem. Wprowadzać w życie wezwania orędzia fatimskiego to realizować słowa Jezusa: „Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię” (Mk 1,15).

Fatima – dzień, w którym zatańczyło słońce. Premiera w 2016

Fatima – dzień, w którym zatańczyło słońce to multidyscyplinarny spektakl, poświęcony orędziu fatimskiemu, który uświetni obchody stulecia objawień. Sanktuarium Fatimskie poprosiło grupę taneczną *Vortice Dance Company* o stworzenie dzieła, którego premiera odbędzie się 11 maja 2016 roku w Centrum Pastoralnym Pawła VI w Fatimie; kolejne przedstawienia zostaną zaprezentowane 13 i 15 maja 2016 roku.

„Sztuka sceniczna, oprócz stawiania pytań i przekształcania rzeczywistości, może także przekazywać orędzie” mówią choreografowie *Vortice Dance Company* Cláudia Martins i Rafael Carriço. Na spotkaniu w Sali Prasowej Sanktuarium Fatimskiego tancerze powiedzieli: „Dzieło to będzie opowiadać o Fatimie, o historii objawień, skupiając przy tym uwagę na elementach najbardziej zadziwiających i poruszających artystów. Opowiemy o orędziu fatimskim i zasięgu słów Matki Boskiej w czasie i przestrzeni, innymi słowy: do czasów współczesnych i dla całego świata”.

Dzieło pokaże, że „pastuszkowie nie bali się w czasie objawień Matki Boskiej, ale przerażało ich to, co poza tym dzieła się wokół nich: konieczność zachowania tajemnicy, udowadnianie rodzicom, że nie kłamią, wizyty dziesiątek osób, które nachodziły domy dzieci, żeby je zobaczyć... To było bardzo trudne!” podkreślali Cláudia i Rafael.

Punktem wyjścia będzie „pierwsze spotkanie, podczas którego Matka Boska mówi widzącym: «Jestem z Nieba». Ten moment będzie zaczynem dzieła i od niego rozpocznie się spektakl *Fatima – dzień, w którym zatańczyło słońce*”. Głównym celem *Vortice Dance Company* jest „stworzenie nowatorskiej formy artystycznej, w której ukazane zostanie sedno orędzia fatimskiego wczoraj, dziś i jutro oraz mobilizująca siła wiary i modlitwy. Będzie to spektakl inny, który będzie docierał do wszystkich generacji”. Twórcy pragną także, aby „dzieło dotarło zarówno do publiczności portugalskiej, jak i międzynarodowej”.

Vortice Dance Company prezentowało już swoje dzieła na arenie światowej, występując między innymi dla UNESCO, prezydentów Finlandii i Łotwy, księcia Takamado z Japonii oraz rosyjskiej prymabaleriny Maji Plisieckiej.

Prezentacja końcowych wniosków z badań figury Matki Boskiej Fatimskiej

Rektor Sanktuarium Fatimskiego ks. Carlos Cabecinhas przedstawił na konferencji prasowej wyniki badań materiałowych figury Matki Boskiej Fatimskiej czczonej w Kaplicy Objawień. Badania rzeźby przeprowadzono w Instytucie Politechnicznym w Tomar 3 i 4 czerwca 2013 roku.

We wnioskach końcowych zamieszczono szczegółowy opis figury. Czytamy w nim między innymi, iż dzięki użyciu różnych (głównie nieinwazyjnych) technik badawczych stwierdzono, że rzeźba jest „bogato zdobiona 22-karatowym złotem oraz inkrustowana diamentami i innymi drogimi kamieniami”. Zbadano również strukturę podstawy figury i poznano „układ wewnętrznych otworów rzeźby, co zapewni większe bezpieczeństwo podczas przyszłych działań”.

Badania ujawniły także „niewielkie uszkodzenia pokrywającej figurę polichromii, w tym: pęknięcia, szczeliny, przetarcia i punktowe odpryski warstwy zewnętrznej”. Uszkodzenia te są spowodowane „użytkowaniem i przemieszczaniem figury w podczas liturgii, jak również wpływem warunków atmosferycznych, przede wszystkim temperatury i wilgotności, których działaniu figura jest poddana na co dzień”.

Badania pozwoliły na dogłębne zapoznanie się ze stanem figury oraz ustalenie

zaleceń redukujących czynniki ryzyka. Sanktuarium poinformowało, że „zespoły zaangażowane w dotychczasowe prace przygotowują plan konserwacji”, który zostanie przedstawiony w publikacji podsumowującej badania; ukaże się ona „kiedy tylko plan ten będzie gotowy”.

Rektor powiedział także, że „Sanktuarium Fatimskie dołoży wszelkich starań, aby wprowadzić proponowane zalecenia bez szkody dla zasadniczej funkcji tej figury, która jest przeznaczona do kultu”.

Oprócz Muzeum Sanktuarium Fatimskiego w badania zaangażowane były następujące instytucje: Laboratorium Konserwacji i Restauracji, Fotografii i Videorejestracji Instytutu Politechnicznego w Tomar, Laboratorium „Herkules” z Uniwersytetu w Evorze, Centrum Fizyki Atomowej Uniwersytetu w Lizbonie oraz Laboratoria Jednostki Badań i Rozwoju GeoBioTec z Uniwersytetu w Aveiro.

W związku z zakończeniem badań figury Matki Boskiej Fatimskiej, zeszyt tematyczny 4. numeru czasopisma *Fatima XXI. Magazyn Kulturalny Sanktuarium Fatimskiego* z 13 października 2015 r. jest poświęcony w całości temu wizerunkowi. Przedstawione w nim materiały dotyczące figury Maryi czczonej w Kaplicy Objawień od 1920 roku, zebrał i opracował Marco Daniel Duarte, dyrektor Wydziału Studiów i Upowszechniania Orędzia oraz Muzeum Sanktuarium Fatimskiego.

W tym samym numerze kwartalnika *Fatima XXI* znajdziemy też ciekawe świadectwo z ostatniej, odbytej w marcu tego roku, wizyty w Sanktuarium Fatimskim pani Marii Barroso [zona prezydenta Portugalii w latach 1986-96 *Mario Soares'a*; zmarła w lipcu 2015 r. – przyp. tłum.].

„Nie jest łatwo pisać o emocjach, które odczuwamy przybywając do Fatimy” opowiadała Maria de Jesus Barroso, podkreślając, że każdy człowiek ma coś szczególnego do powiedzenia o swoim doświadczeniu Fatimy. Znana ze swej głębokiej wiary była pierwsza dama Portugalii podkreślała w swym świadectwie, że „nie można pozostać obojętnym, nieczułym na to, co wydarzyło się w Fatimie, czyniąc z niej serce tak ważnej i poruszającej historii”.

Słowenia przygotowuje się na przyjęcie figury pielgrzymującej

Od 17 do 21 sierpnia w Domu Rekolekcyjnym Matki Boskiej Bolesnej w Fatimie odbyły się rekolekcje dla słoweńskich duszpasterzy i animatorów, zorganizowane przez Stowarzyszenie Osób Poświęconych Najświętszym Sercom Jezusa i Maryi. Ich głównym celem było przygotowanie do peregrynacji figury pielgrzymującej Matki Boskiej Fatimskiej w Słowenii, która odbędzie się od 13 maja do 13 października 2016 roku. Rekolekcje głosił biskup-emeryt z Mariboru Jego Ekscelencja Marjan Turnsek.

„Peregrynacja figury Matki Boskiej Fatimskiej do Słowenii będzie nie tylko pielgrzymką tego wizerunku, ale okazją do spotkania z rzeczywistością, jaką on reprezentuje: *to Matka Boga i nasza matka*. Pielgrzymowanie figury fatimskiej, nawiedzanie przez nią świątyń na całym świecie to w kontynuacja dzieła Maryi na ziemi oraz tego, co nadal czyni ona w tym świętym miejscu – w Fatimie. Matka Boska przybyła tu z nieba w latach 1916-1917, by prosić o modlitwę, która przygotowuje nasze serca na spotkanie z jej Niepokalanym Sercem”.

Aby przypomnieć i lepiej zrozumieć ziemskie życie Maryi bp Marjan Turnsek zaproponował *duchową pielgrzymkę* jej śladami; wspominano długą drogę brzemienną Maryi do domu kuzynki Elżbiety, czas spędzony w Betlejem, trudną ucieczkę do Egiptu, zatroskanie o Jezusa zgubionego w drodze z Jerozolimy. Zachęcając do rozważania życia Mat-

ki Bożej emerytowany słoweński biskup proponował, abyśmy znaleźli przestrzeń do rozmowy z nią, abyśmy zadawali jej pytania i słuchali odpowiedzi, ale przede wszystkim starali się być blisko jej Niepokalanego Serca i, jak święty Jan, przyjęli ją do siebie.

Jedynym celem ziemskiego życia Maryi było to, aby pokazać nam Jezusa. Maryja prowadzi nas drogą do Jezusa i sprowadza nas z powrotem zawsze, kiedy z niej schodzimy. Jezus przyszedł na świat poprzez Maryję i dziś także przychodzi przez swą Matkę, bo Bóg do wcielenia potrzebuje pokory.

Mieliśmy zaszczyt być w Fatimie

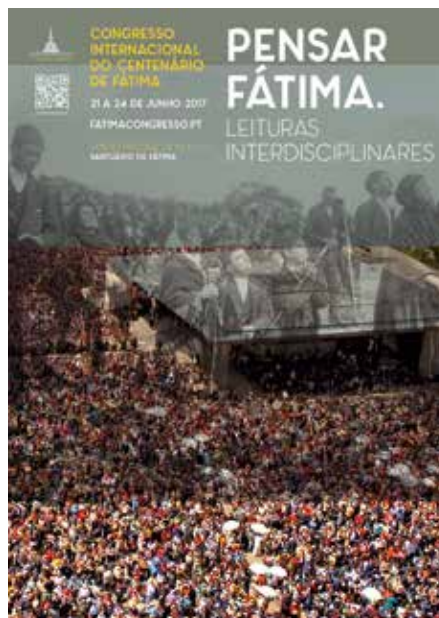
19 sierpnia – w dniu objawienia Matki Boskiej w Valinhos (13 sierpnia pastuszkowie byli w więzieniu). Podczas procesji do Valinhos myśleliśmy o niewinnych więźniach politycznych i wszystkich męczennikach czasów komunizmu, których los Matka Boska przepowiedziała w Fatimie: „Dobrzy będą umęczeni!”. Podczas modlitwy odczuwaliśmy wewnętrzną pewność, że ich męczeństwo – wsparte naszymi skromnymi wysiłkami – przyczyni się do realizacji znanych tylko Bogu planów, w tym wielkiego procytu Fatimy: „Na koniec moje Niepokalane Serce zatriumfuje”.

Dragica Cepar

Przemyśleć Fatimę Interdyscyplinarne odczytanie orędzia

W czerwcu 2017 roku w Fatimie odbędzie się międzynarodowy kongres naukowy pod hasłem *Przemyśleć Fatimę – interdyscyplinarne odczytanie orędzia*. Organizatorem kongresu jest Sanktuarium Fatimskie we współpracy z Wydziałem Teologii Portugalskiego Uniwersytetu Katolickiego.

Objawienia fatimskie wywierają znaczący wpływ na życie religijne i społeczno-kulturalne. Efektem tego są miliony osób nawiedzających co roku Sanktuarium w Fatimie. Przybywają tu pielgrzymi indywidualni i grupy ludzi, reprezentujących bardzo różnorodne style życia: wierzący chrześcijanie i niechrześcijanie, ludzie niewierzący, osoby o duchowości silnie naznaczonej pobożnością ludową, chrześcijanie poszukujący formacji, chrześcijańscy intelektualści, artyści – wierzący i niewierzący w poszu-

kiwaniu doświadczenia transcendencji.

W ramach przygotowania do obchodów stulecia objawień Sanktuarium Fatimskie (w porozumieniu z Wydziałem Teologii Portugalskiego Uniwersytetu Katolickiego) organizuje liczne sympozja naukowe. Ich ukoronowaniem będzie międzynarodowy kongres, który odbędzie się od 21 do 24 czerwca 2017 roku. Podczas kongresu rozpatrywane będą różne aspekty wydarzeń w Fatimie w perspektywie wielu dyscyplin: teologii, socjologii, psychologii, kultury, historii, sztuki itp.

Prace kongresu będą podzielone na: konferencje plenarne, konferencje tematyczne i autoprezentacje uczestniczących w tym wydarzeniu naukowców. Więcej informacji na portalu kongresu www.fatimacongresso.pt

Cátia Filipe

Uświęceni w Chrystusie

Omówienie piątego roku cyklu tematycznego przygotowującego do obchodów stulecia objawień fatimskich

Od roku 2010 Sanktuarium Fatimskie rozpoczęło siedmioletni cykl tematyczny przygotowujący do obchodów setnej rocznicy objawień. Temat piątego roku tego cyklu – „Uświęceni w Chrystusie” – inspirowany był wezwaniem do modlitwy, wypowiedzianym przez Matkę Boską na zakończenie objawienia w sierpniu: „Módlcie, módlcie się wiele, czyńcie ofiary za grzeszników”. W prośbie Maryi znajdujemy nawiązanie do komunii świętych i świętości, do której Kościół jest powołany. Jako członkowie Kościoła uczestniczymy w świętości Boga, ofiarowanej człowiekowi jako *dar* i stawianej przed nim jako *zadanie*. Temat „Uświęceni w Chrystusie” był obecny we wszystkich działaniach duszpasterskich, teologicznych i kulturalnych prowadzonych przez Sanktuarium w tym roku.

Pielgrzymi przybywający do Sanktuarium zapoznawali się z tematem roku duszpasterskiego przede wszystkim poprzez *Katechezy na muralach*, które go wyjaśniały oraz *Przewodnik pielgrzyma* – program zachęcający pątników do znalezienia osobistego sposobu wypełnienia prośby Matki Boskiej Różańcowej o modlitwę.

Z teologicznego punktu widzenia najważniejszymi wydarzeniami tego roku były: sesja otwarcia roku duszpasterskiego (prezentacja i wyjaśnienie programu piątego cyklu tematycznego), cykl konferencji (po-

głębiających wiedzę teologiczną na różne tematy związane z wiodącym zagadnieniem) oraz sympozjum teologiczno-pastoralne, które podjęło akademicką refleksję na temat świętości (świętość jako „dar Boży”, jako „odpowiedź człowieka na wezwanie Boga” oraz jako „zobowiązanie do zmieniania świata”).

Objawienie w sierpniu 1917 roku było także tematem przewodnim wystawy czasowej „Na tym łez padole”, która ukazywała zwiedzającym kontekst polityczny i ideologiczny w Portugalii i na świecie w czasach objawień.

W bieżącym roku duszpasterskim, 13 maja 2015 roku, rozpoczęło się również szczególnie znaczące wydarzenie – peregrynacja figury pielgrzymującej Matki Boskiej Fatimskiej w portugalskich diecezjach. Jej celem jest włączenie całego Kościoła portugalskiego w obchody stulecia objawień.

W dziedzinie katechezy i formacji warto wspomnieć kolejne trzy edycje kursu poświęconego pogłębianiu wiedzy o orędziu fatimskim. Trzeba też wymienić wydane w tym roku przez Sanktuarium publikacje: *Przewodnik tematyczny stulecia objawień: 5. rok (Itinerário Temático do Centenário das Aparições de Fátima: 5.º ciclo)*, *Zanurzeni w miłości Boga do świata: doświadczenie Boga i odpowiedzialność człowieka (Envolvidos no amor de Deus pelo mundo: experiência de Deus e re-*

sponsabilidade humana) oraz dwa kolejne numery czasopisma kulturalnego *Fatima XXI*.

Poprzez rozważanie tematu „Uświęceni w Chrystusie” piąty cykl przygotowujący do obchodów stulecia pokazywał znaczenie i konsekwencje orędzia fatimskiego jako wezwania do świętości i „szkoły świętości”. Świętości ta – dar Boży i odpowiedź człowieka na wezwanie Boga – realizuje się w zobowiązaniu do przemiany ludzi i świata, w którym żyjemy.

André Pereira

Wydział wykonawczy stulecia

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie mogą być dowolnie wykorzystywane. Przy ich wykorzystaniu należy podać źródło oraz autora (jeśli tekst jest podpisany).

Fátima - Światło i Pokój

Dyrektor: Ks. Carlos Cabecinhas
Edycja, Redakcja: Santuário de Nossa Senhora do Rosário de Fátima
Contribuinte n.º 5 500 746 699
Adres: Santuário de Fátima - Apartado 31 - 2496-908 FÁTIMA (Portugal) * Telef.: +351 249 539 600 * Fax: +351 249 539 668 * Email: ccs@fatima.pt- www.fatima.pt
Druk: Gráfica Almondina – Torres Novas
Depósito Legal: 210650/04
ISSN: 1647-2438
 Zwolnione z rejestru E.R.C. na mocy dekretu 8/99 z 9 czerwca – art. 12, paragraf 1, punkt a).

FATIMA ŚWIATŁO I POKÓJ - PRZEDŁUŻENIE / NOWE PRENUMARATY

BEZPŁATNA PRENUMERATA ROCZNA = 4 NUMERY

Wyślij swoje zamówienie na subskrypcję na adres: assinaturas@fatima.pt

Zaznacz język, w jakim chcesz otrzymywać czasopismo:

niemiecki, hiszpański, francuski, angielski, włoski, polski, portugalski

Dla zainteresowanych darowizną na wsparcie publikacji

Przelew bankowy krajowy (Millenium BCP) NIB: 0033 0000 50032983248 05

Przelew bankowy międzynarodowy IBAN: PT50 0033 0000 5003 2983 2480 5 BIC/SWIFT:

BCOMPTPL / Czek lub przekaz pocztowy: Santuario de Nossa Senhora de Fatima,

Apartado 31, 2496-908 Fatima Portugal

Pomóż nam rozpowszechnić orędzie Matki Boskiej poprzez czasopismo „Fatima Światło i Pokój”!